

Akademie výtvarných umění v Praze
Studijní program Výtvarná umění
Ateliér malířství 4 / škola Marka Meduny

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Kalamity

Calamity

Vypracoval: Michal Nagypál
Vedoucí diplomové práce: Marek Meduna
Oponent diplomové práce: Milan Kunc

Akademický rok 2018/2019

Venujem sa ekologickým témam, je to niečo, čo všetkých všade obklopuje či už v prítomnosti alebo aj dávno po tom ako duša zanechá telo zemi. V takom čase sa nedá ekológii vyhnúť. Uvedomil som si že podobným témam, kedy je človek ovplyvňovaný prírodou či rôznymi kalamitami, sa už zaoberám nejakú dobu.

Kalamity mi umožňujú narábať s každou zobrazovanou časťou až abstraktne, klásť jednotlivé farebné kombinácie a vytvoriť tak cielenú spätnú väzbu. Pripadám si ako portál cez ktorého prechádza Múza a následne sa zjavuje v mojej hlave. Ja už len zvolím médium a zvyšné je otázkou času a hrania sa s farebnou kombináciou. V obraze s názvom **Kyslík** som zvolil dominujúcu farebnú kombináciu žltej a červenej. Inšpiroval som sa smrteľne jedovatým hadom korálovcom ktorý má túto kombináciu farieb. Napodobňuje ju aj nejedovatá užovka korálovka, ktorá má rovnaké sfarbenie s rozdielom, že žltá a červená je oddelená čiernou.

Nechcel som diváka ponoriť do depresie témy, preto som zvolil paradoxne veselú farebnosť. V opačnom prípade by som volil menej saturované farby ako to spravil aj Mucha v Slovanskej epopeji v obraze po bitke v Grunwalde. Na všetko mŕtve použil tlmené, vyblednuté farby. Ja som chcel docieľiť aby sa konzument umenia pobavil a povzniesol nad zobrazeným, naplnil ho vizuálnou formou farebnosti, rôznymi tvarmi, prúdením energie a myšlienkou.

Inšpiráciu k téme som čerpal z globálneho diania vo svete- neustálym zvyšovaním CO2 do prostredia. Meniaca sa ekológia je pre mňa najaktuálnejšia téma. V spomínanom obraze zobrazujem ľudí na prechádzke ktorých rozdeľuje vzduch na polovicu. Symbolizuje to nadbytok skleníkového plynu CO2. Spaľovanie fosílnych palív sa nám môže stať osudným. Zároveň aj kyslík na ktorom sme závislí nás pomaly zabíja. Je to oxidant ktorý reaguje s našimi bunkami. Kyslík má vraj za následok 30% rakoviny.

Akákoľvek nerovnováha v prírode má buď menší alebo väčší dopad na človeka. Svetelné znečistenie, či už mestským svetlom alebo pôsobenie mesačného svetla, má za následok menšiu produkciu melatonínu. Spôsobuje plytkejší spánok, mozog je viac aktívny a môže sa pohrávať s telom, preto tá zdvihnutá ruka. Zdvihnutý prst v obraze **Nespavosť** môže poukazovať na ekologickú zmenu v atmosfére. Pomocou diagonály ruky a tieňa som chcel navodiť napätú atmosféru, rýchlejšie prúdiacu energiu ktorú som podporil pozdĺžnym formátom. Perspektívu som zámerne deformoval a prispôbil som si ju tak aby sa obraz zľahka rozbíjal.

Dvoj sériou **Snehových Kalamít** som sa inšpiroval globálnym nevedomým ľudí, ktorí si len v domnienkach môžu myslieť aké následky by mohli nastať. Ľuďmi ktorí veria a neveria v globálne oteplenie. Na dvoch obrazoch zobrazujem lyžiarov zasypaných lavínou. Sneh tu pohlcuje človeka kvôli globálnym zmenám ktoré spôsobili odklonenie golfského prúdu a Európa sa pomaly stáva chladnejšou. Zároveň sa začalo sadiť viac stromov na rovníku a veľké množstvo vysadených monokultúr ako napr. ryža ktorá nespotrebuje príliš veľké množstvo

CO₂. Zo suchých oblastí sa stali lesy ktoré začali ochladzovať planétu. Prestali sa spaľovať fosílné palivá, CO₂ ktorý spôsoboval skleníkový efekt sa vytratil a Zem sa z jej horúčkovitého stavu schladila až do doby ľadovej.

Ďalší možný scenár je viditeľný v obraze, ktorý som nazval **Prebudenie dinosaurov**. Na Antarktíde a Arktíde je čoraz teplejšie, takže sa uvoľňujú parcely pre biznismenov ponúkajúcich nové pozemky, čo láka ľudí ktorí sa sťahujú za čoraz príjemnejšou klímou. Práve tam ako sa ľadovce roztápajú, uvoľňuje sa množstvo pitnej vody, a klimatické podmienky sú najpríjemnejšie na rozdiel od mierneho pásu a rovníku ktorý sa premenil na nehostinnú púšť. Lenže práve v ľadovcoch sú zamrznuté dinosaury ktoré sa prebúdzajú po miliónoch rokov hibernácie. V obraze sú zastihnuté pri tom ako utešujú svoj apetít, alebo sú v loviacej pozícii. Apatickí ľudia neveria vlastným očiam, makléri pokračujú v ponúkaní parciel, pani v modrom uverila skrz odraz v telefóne že to čo vidí je reálne... Obraz som zastavil v čase v momente kedy pani v ústrednom formáte bude až do zániku obrazu kričať. Je odsúdená na večné kričanie, až tak dlhé, že si v jej ústach pavúk upriadol pavučinu.

V obraze je zachytená apatická komunikatívnosť, parazitovanie nad tokom informácii ktorým človek v tak informovanom svete prestáva veriť. Niektorí vyobrazení sa na reálny svet pozerajú ako keby sa pozerali na film alebo boli v divadle. Imúnni a nezraniteľní voči veciam ktoré sa v priebehu sekúnd môžu stať. Mozog neprijal informáciu ohrozenia života, odmietol možné riziko ujmy na zdraví. Človek je zmanipulovaný vlastným ja.

Zásah bleskom: V dedinke v ktorej pán pripomínajúci Gudeu čaká na odvoz do každodennej práce, zasiahol blesk. Odpoveď na otázku - čo s ním po tom bude je rôzna. Môže ho zasiahnuť ďalší blesk, môže na následky popálenín zomrieť, môže začať hrať na klavíri, môže sa z neho stať šaman či nejaká mystická transcendentálna bytosť. Svetlostálosť oleja by mala byť aspoň viac ako 500 rokov (maľujem značkou Umton- tí garantujú svetlostálosť na niekoľko storočí. Konkrétne mi nezdelili) To je približný časový údaj ako dlho doň bude nepretržite udierať blesk.

Séria obrazov **Krim, Ples a Svetelný billboard** zobrazuje prírodu bez človeka, no s ľudským zásahom. Sú to miesta kde sa len ľudský duch obývaných miest vznáša v pomaly, časom sa meniacom prostredí. Tam, kde sú ľudské dôkazy zachytené v chátraní. Príroda reprezentuje čas a umelo vytvorená vec ponechaná v prírode reprezentuje stopu človeka.

Dnes je ťažké nájsť panenskú, človekom nezmenenú prírodu. Veľké množstvo lesov je umelo vysádzaných a obhospodávaných s výnimkou národných parkov alebo pralesov. Nedotknuté sú možno neprístupné stolové hory či miesta niekde hlboko v oceáne, ale aj tam už našli v morskom čertovi plastové odpadky.

Záujem o ekológiu by mal byť z čista egoistického hľadiska pre človeka a jeho pohodlné žitie, zásadné. Zem do teraz prežila a bude žiť či s človekom v tak premnoženej forme alebo bez neho. To už je druhoradé.

V každom z mojich obrazov koketujem s jemne sa zjavujúcim duchom smrti. Je to nejasná predstava ktorá číha za chrbtom či na každom rohu. Je to niečo zásadné pre samotný život. Keď strom spadne, zhnije a stane sa využívaným humusom pre ďalší strom.

Ja hovorím za obrazy, obrazy hovoria za mňa. Moja práca mohla byť lepšia, ale som rád že nie je horšia.

AMEN

Použitá literatúra:

J. Lovelock - Gaia, živoucí planeta

J. Lovelock - Gaia vrací úder

P. Wohlleben- Tajný život stromů

M. Benton- Dinosaurů malá kniha